

Webben som källa för stöd och vägledning

Jag läste för ett par år sedan en artikel, skriven av den erfarne pedagoggen och dataspelsutvecklaren **Marc Prensky**, som beskriver den stora generationskillnad i sättet att kommunicera som har uppkommit till följd av den enorma tekniska utvecklingen som ägt rum de senaste årtiondena. För mig fick den många pusselbitar att falla på plats. Samtidigt väckte den min nyfikenhet om huruvida informationsteknologin går att använda i ett hälsofrämjande syfte.

Den generation barn och unga som växer upp nu på 2000-talet är den första generationen som vuxit upp helt omgiven av högteknologi, med allt den har att erbjuda. Datorer, mobiltelefoner, dataspel och internet har blivit en självklar del av ungdomars vardag och har, för dem, alltid funnits där. I jämförelse med de *digitalt infödda* ungdomarna beskriver Prensky oss vuxna som *digitala invandrare* som pratar ett helt annat språk och som leder till att vi ibland kan ha svårt att förstå varandra. Ännu svårare än det tidigare varit.

Föräldrar har alltid varit lite pinsamma. I jämförelse med dagens ungdomars uppväxtvillkor, med den exponering av information och de kontaktmöjligheter som den högteknologiska världen innebär, var föräldrarnas ungdomstid rena stenåldern. Samtidigt som ungdomsåren innebär en naturlig frigörelseprocess från föräldrarna är föräldrars, andra vuxnas samt samhällets stöd och vägledning avgörande för ungdomars välbefinnande.

Ungdomar är på sin kanske mest händelserika och upptäcktsfulla resa någonsin. De suger åt sig nyskapelser som svampar, är orädda och nyfikna – och inte minst sårbara. Rapportering om ökad ohälsa, depressioner och självskadebeteende hos ungdomar trots den ökande välfärden är oroande. Var har vi brustit? Och hur skall vi göra för att stötta och hjälpa våra ungdomar på deras resa till ett välmående vuxenliv? Jag har inga svar, men filosofen **Sören Kirkegaards** ord kunde fungera som en vägvisare:

Om jag vill föra en människa mot ett bestämt mål

måste jag först finna honom där han är och börja just där.

Den som inte kan det lurar sig själv när hon tror att hon kan hjälpa andra.

Det första steget är kanske att just möta ungdomarna där de är och lära sig deras språk, i detta fall det digitala språket. Vi kommer nog aldrig att röra oss lika naturligt i vår virtuella verklighet som ungdomarna, men vi kan åtminstone försöka att förstå. Den nya teknologin är enbart ett nytt sätt att kommunicera och umgås, sprida information och lära sig saker. Samma grundvärderingar och respekt, för sig själv och andra, skall gälla där som i det personliga mötet.

Prensky skrev sin artikel 2001, för tio år sedan, och den tekniska utvecklingen har inte direkt avstannat. De digitalt infödda blir allt fler och vi vuxna har fortfarande mycket kvar att lära oss i det digitala språket. På internet finns det en uppsjö av information om bland annat hälsorelaterade ämnen och ungdomarna måste ta till sina egna knep för att bedöma om informationen går att lita på. Utbudet av forum är stort och varierat. Allt detta på gott och ont. Det onda har fått sin beskärda del uppmärksamhet i debatten om mobbning på nätet och risken för kontakter med snuskiga gubbar och pornografi, för att inte glömma självmordssajter som stimulerar till självskadebeteende. Varför tenderar det negativa att utvecklas i så mycket raskare takt än det positiva?

Internet är här för att stanna och förutom att vara en ny kanal för mobbning och annat elände så erbjuder det enorma möjligheter för utveckling av stödjande och hälsofrämjande insatser riktade till samhällets ungdomar. Den svenska ungdomsmottagningen på nätet www.umo.se är ett bra exempel på det och även BRIS (barnens rätt i samhället) stödverksamhet på nätet www.bris.se.

Dessa möjligheter och de positiva egenskaperna bör lyftas fram ännu mer, samtidigt som ungdomarna behöver förser med verktyg för att värdera och kritiskt granska det de ser och möter på Internet. Framtida behov behöver också utforskas eftersom Internet kommer även att vara en självklar del av ungdomarnas vuxna liv, så som deras liv som föräldrar och förärvsarbetande. ■